Н. С. Жұбаназарова

ДАМУ ПСИХОЛОГИЯСЫ

ӘОЖ 159.9
КБЖ 88.37
Ж 80

Баспаға әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
философия және саясаттану факультетінің
Ғылыми кеңесі және
(№ 11 хаттама 28 сәуір 2016 жыл)
Редакциялық-баспа кеңесі шешімімен ұсынылған

Пікір жазғандар:
психология ғылымдарының докторы, профессор **Н.Қ. Тоқсанбаева**
психология ғылымдарының докторы, профессор **М.А. Перленбетов**
психология ғылымдарының кандидаты, доцент **У.С. Нургалиева**

Жұбаназарова Н.С.
Ж 80 Даму психологиясы: оқу құралы / Н.С. Жұбаназарова. – Алматы: 2016. – 326 б.
ISBN 978-601-04-0064-1

Оқу құралы жоғары оқу орындары студенттеріне, магистранттарға, оқытушыларға, психолог мамандарға арналған.

Сонымен қатар даму психологиясы саласына қызығушылық танытып жүрген оқырман қауым да пайдалана алады.

ӘОЖ 159.9
ББК 88.37

© Жұбаназарова Н.С., 2016

ISBN 978-601-04-0064-1

АЛҒЫ СӨЗ

Даму психологиясы онтогенездегі адам психикасының дамуын және оның жас тұрғысынан әртүрлі кезеңдеріндегі ерекшеліктерін зерттейтін психология саласы. Бала психологиясын, ересек адамның жекелей дамуы психологиясын және геронтологиялық психологияны (карттық психологиясын) камтиды.

Бұл курста жас дамуыныың психикалық қозғаушы күштері туралы қазіргі ғылыми әдебиеттер жалпы берілді. Баланың туылғаннан жасөспірімдік кезеніне дейінгі онтогенездік психикасының даму заңдылықтары мәселелеріне ерекше мән беріледі.

Онтогенездегі субъективті шынайылықтың дамуы туралы білу кәсіби педогогикалық іс-әрекеттердің негізгілерінің қатарына жатады. Өз жұмысының табиғаты бойынша педагог даму үстіндегі адаммен жұмыс істейді. Балалық, жеткіншектік, бозбалалық шақ кезеңінде (туылғаннан дербес өмірге аяқ басқанға дейін) адам ең елеулі өзгерістерге ұшырайды: негізінен оның денелік дамуы аякталады, ішкі жан дүниесі, рухани келбетінің негіздері қалыптасады. Тек адамның жалпы психологиясы мен оның бойындағы заңды өзгерістер жайында тұтас түсінігі болғанда ғана сауатты педагогикалық қызметті жүзеге асыруға болады.

Оқу басылымы

Жұбаназарова Н.С.

ДАМУ ПСИХОЛОГИЯСЫ

Оқу құралы

Басуға 21.11.2016 жылы қол қойылды. Пішімі 60х84 1/16.
Көлемі 7,6 б.т. Офсетті қағаз. Сандық басылыс.
Таралымы 500 дана.

Алматы қаласы, Мақатаев көшесі, 127/3
«Guppyprint» баспаханасында басылды.
info@«guppyprint».kz

МАЗМҰНЫ

Алғы сөз 3

I БӨЛІМ. ДАМУ ПСИХОЛОГИЯСЫНА КІРІСПЕ. 6
I ТАРАУ. ДАМУ ПСИХОЛОГИЯСЫНЫҢ ЖАЛПЫ МӘСЕЛЕЛЕРІ. 8
1.1 Жас кезеңдері бойынша даму проблемалары. Даму психологиясының зерттеу пәні мен әдістері 8
1.2 Бала психикасының даму факторлары 15
1.3 Даму және оқыту 20
1.4 Іс-әрекетпен қарым–қатынастың баланың психикалық дамуындағы рөлі 23

II ТАРАУ. «АДАМ ДАМУЫНЫҢ ПСИХОЛОГИЯСЫ» МӘСЕЛЕЛЕРІНІҢ ҚЫСҚАША ДАМУ ТАРИХЫ 27
2.1 Тарихтағы, ғылымдағы және мәдениеттегі «даму» категориясы 27
2.2 Даму психологиясындағы зерттеу нысаны және пәні 40
2.3 Даму психологиясы курсының міндеттері 47

III ТАРАУ. АДАМНЫҢ ПСИХИКАЛЫҚ ДАМУЫ ШЕТЕЛДІК ПСИХОЛОГТАР ЕҢБЕКТЕРІНДЕ 51
3.1 Шетелдік даму психологиясының қалыптасуы 51
3.2 Адамның психикалық дамуының натуралистік тұжырымдамалары 55
3.3 Адамның психикалық дамуын зерттеуге әлеуметтанушылық (мәдениеттанушылық) көзқарас 61
3.4 Қазіргі шетелдік даму психологиясы 70

IV ТАРАУ. ОТАНДЫҚ ПСИХОЛОГТАРДЫҢ ЕҢБЕКТЕРІНДЕГІ АДАМНЫҢ ПСИХИКАЛЫҚ ДАМУЫ 92
4.1 Кеңестік психологиядағы психикалық дамудың жалпы теориясы 92
4.2 Қазіргі адам дамуы психологиясын құру жолдары 103

II БӨЛІМ. АДАМ СУБЪЕКТИВТІЛІГІНІҢ НЕГІЗГІ ДАМУ САТЫЛАРЫ 115
V ТАРАУ. ЖАНДАНУ САТЫСЫ 120
5.1 Туылу дағдарысы – адам денесінің қалыптасуы 120